

Standpunt Furia

Abortus: de vrouw beslist

Abortus lijkt een verworven recht, maar is dat niet. In België staat abortus nog altijd in de strafwet, hoewel het sinds 1990 gelegaliseerd is onder bepaalde voorwaarden. In verschillende Europese landen staat abortus vandaag onder druk. En wereldwijd overlijdt elke 9 minuten een vrouw aan de gevolgen van een illegale en onveilige abortus.

België: in de strafwet, maar niet strafbaar onder voorwaarden

Vanuit de vrouwenbeweging klinkt jarenlang de eis: 'abortus uit het strafrecht; de vrouw beslist'. Activisten kwamen op straat, richtten centra op waar vrouwen illegaal geholpen werden, verdedigden dokters, activisten en vrouwen tegen wie processen liepen en lobbyden om politici te overtuigen. In 1989 voerde Furia (toen nog VOK) de campagne 'gewenste kinderen zijn gelukkige kinderen, abortus uit het strafrecht'. Enerzijds een sensibiliseringscampagne voor het grote publiek, anderzijds gericht aan de politieke mandatarissen die over dit dossier moesten beslissen. Op 3 april 1990 wordt abortus tot 12 weken na de bevruchting (of 14 weken na de laatste maandstonden) eindelijk **gedeeltelijk uit het strafrecht** gehaald, meer bepaald onder de volgende voorwaarden:

- Het **eerste consult en de uiteindelijke ingreep** moeten worden uitgevoerd in een **abortuscentrum of ziekenhuis met abortushulpverlening**. Deze instellingen moeten beschikken over een voorlichtingsdienst. Een begeleidingsteam moet de cliënte informeren over de abortuswetgeving en haar ondersteunen.
- Na het eerste consult is er een **wettelijke wachttijd van 6 dagen** voordat de abortus mag worden uitgevoerd. Dat betekent dat een eerste afspraak voor het einde van de 11de week moet plaatsvinden.
- Abortus is voor **noodsituaties**. De vrouw moet verklaren dat ze zich in een noodsituatie bevindt. De abortuswet geeft geen invulling aan wat een noodsituatie is, maar stelt duidelijk dat de beslissing bij de vrouw ligt. De vrouw is dus de enige die beslist. Partners en ouders of voogden van minderjarigen moeten niet ingelicht.
- In België mag een abortus **na 12 weken** alleen nog plaatsvinden als het kind geboren zal worden met een **ongeneeslijke afwijking** of als de zwangerschap een **gevaar** is voor het leven van de vrouw.

Herziening abortuswetgeving nodig

Toen op 3 april 1990 abortus werd gelegaliseerd, kwam een einde aan de mensonterende processen en was er voortaan een wettelijk kader om vrouwen te helpen. Als feministen zijn wij evenwel altijd blijven ijveren om abortus uit het strafrecht te halen. Het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen moet trouwens hand in hand gaan met een degelijke seksuele voorlichting en opvoeding.

Ruim een kwarteeuw later is het tijd om de abortuswet weer op de politieke agenda te zetten. Furia wil abortus uit het strafrecht en stuurt aan op een herziening van de abortuswetgeving op verschillende concrete punten. Procedurele verplichtingen leiden er immers regelmatig toe dat de termijngrens overschreden wordt.

- *Termijn* - Jaarlijks trekken 500 à 600 vrouwen de grens over naar Nederland om daar een abortus te laten uitvoeren, omdat ze langer dan 12 weken zwanger zijn en dus in België geen recht meer hebben op een vrije abortus. We stellen vast dat de termijngrens van 12 weken arbitrair is en versoepeld moet.
- *Bedenktijd* - Daarnaast willen we de verplichte 6 dagen bedenktijd tussen het vooronderzoek en de ingreep ingekort zien. We ervaren deze bedenktijd als psychologisch zeer belastend, en als je te dicht tegen de grens van de twaalf weken zit, loop je het risico om te laat te zijn.
- *Eenheid van plaats* - Zowel het consult als de abortus moeten in hetzelfde centrum plaatsvinden. Op een bezoek aan de huisarts of gynaecoloog volgt dus sowieso eerst een consult in een abortuscentrum voor de eigenlijke abortus. Dat maakt het risico om de termijngrens te overschrijden groter.

Internationale solidariteit

Abortus staat onder druk in heel wat Europese landen. Dat geldt in het bijzonder voor EU-landen uit Centraal- en Oost-Europa die al jaren een trend naar strengere wetgeving vertonen. Activisten laten dat niet zomaar passeren. Zo kwamen in het najaar van 2016 de Poolse vrouwen massaal op straat tegen een dreigend totaalverbod op abortus. En met succes. Dat belet niet dat Polen al een erg strenge abortuswetgeving heeft met slechts 3 uitzonderingen. Ierland was het laatste land in de Europese Unie dat na hevige debatten begin 2014 een abortuswet invoerde. Abortus kan er evenwel alleen als het leven van de moeder in gevaar is. Ierse vrouwen blijven dus massaal naar Groot-Brittannië trekken voor een abortus. Later dat jaar werd de conservatieve regering in Spanje door massaal straatprotest gedwongen om haar wetsvoorstel met een strengere abortuswetgeving in te trekken. De regels voor minderjarigen werden wel verstrengd.

Wereldwijd sterven jaarlijks tienduizenden vrouwen aan de gevolgen van een onveilige en illegale abortus. Ongeveer 25% van de wereldbevolking woont in landen met een zeer restrictieve abortuswetgeving. In sommige landen krijgen vrouwen nog altijd een gevangenisstraf voor een illegale abortus.

Furia roept op tot solidariteit met activisten in de betrokken landen om de toegang tot abortus veilig te stellen. Fondsen voor reproductieve gezondheid zijn broodnodig. Nochtans was één van de eerste beleidsdaden van de nieuwe Amerikaanse president Trump net het schrappen van geld voor buitenlandse NGO's die geboortepanning en abortus aanbieden.

En dat besluit ondertekende hij omringd door witte mannen in maatpak. Of hoe een exclusief mannenclubje het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen schaamteloos met de voeten treedt.